

Yksikön nimi: Ruutanan päiväkoti
Yksikön johtaja: Sari Laurila

PVM 15.9.2023

Ruutanan päiväkoti

Haapatie 1
36110 Ruutana

Varhaiskasvatusyksikön johtaja

Sari Laurila
050 5509 737
Sari.laurila@kangasala.fi

Apulaisjohtaja

Jenni Långström
040 1336 393
Jenni.langstrom@kangasala.fi

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja

Katri Hannus
katri.hannus@kangasala.fi
050 4131 358

Hiirenkorvat 1-2 vuotiaat

050 3049 747
Henkilöstö:
varhaiskasvatuksen opettaja Leena Ojaniemi
varhaiskasvatuksen lastenhoitajat
Pirjo Ahonen ja Saija Lahtinen

Tuohiset 1 – 2-vuotiaat

040 1336 650
Henkilöstö:

varhaiskasvatuksen opettaja Elli Rantanen
varhaiskasvatuksen lastenhoitajat Minna Kokkonen ja Pia Kolehmainen

Käpyset, 2 – 5-vuotiaat

040 1336 652

Henkilöstö:

varhaiskasvatuksen opettajat Jenni Långström ja Merja Halonen
varhaiskasvatuksen lastenhoitaja Minna Parkkonen

Havuset 2 - 5-vuotiaat

040 1336 588

Henkilöstö: varhaiskasvatuksen opettajat Riikka Roive, Minna Sipilä
varhaiskasvatuksen lastenhoitaja Marketta Rautiola

Kaarnaset 2 – 5 -vuotiaat

050 3060 784

Henkilöstö: varhaiskasvatuksen opettajat ja Hanna Kempainen
varhaiskasvatuksen lastenhoitajat Oona Aittomäki ja Kristiina Mingu

Pihkaset 3 - 5-vuotiaat

050 3641 645

Henkilöstö: varhaiskasvatuksen opettajat Saara Vesalainen ja Niina Virranniemi
varhaiskasvatuksen lastenhoitaja Hannele Suominen
varhaiskasvatuksen avustajat Amanda Lopenen ja Päivi Nieminen

Kiertävä lastenhoitaja

Johanna Tuomaala 31.12. 2023 asti. Jenni Korpi 1.1.2024 alkaen

1. Kehittämiskohteet

A) Lapsen tuen ja inklusion toteutuminen (kaupunkistrategia)

- Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi:
  - Sekä opettajien että hoitajien pedatiimeissa käsitellään inklusion käsitettä sekä sen toteutumista varhaiskasvatustyössä.
  - Arvioimme Valssin avulla tuen ja inklusion toteutumista ja teemme sen pohjalta keväälle kehittämissuunnitelman toimenpiteineen tuen asioiden edistämiseksi
  - Henkilöstö varmistaa, että jokainen lapsi voi osallistua kaikkeen toimintaan taustastaan ja yksilöllisistä ominaisuuksistaan riippumatta
  - Päiväkodin johtaja huolehtii, että päivittäin kasvatushenkilöstöä on lain edellyttämä määrä, jotta turvallisuus ja varhaiskasvatukselle asetetut tavoitteet voivat toteutua

B) Yksikön yhteisöllisyyden vahvistaminen (työhyvinvointikysely)

- Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi
  - Avoimuuden ja kohtaamisen lisääminen, hyvien ideoiden ja käytäntöjen jakaminen työyhteisössä
  - Kahvitaukokulttuurin muutos sellaiseksi, että se mahdollistaa kohtaamisia yli ryhmärajojen
  - Seikkailupäivät ja muut yhteiset tapahtumat
  - Hyvien ideoiden jakaminen, WA-ryhmä

C) Leikin ohjaaminen ja monipuolistaminen (asiakastyytyväisyyskysely)

- Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi
  - Syksyn pedailta käsittelee leikin ohjaamista ja tukemista

- Tiimit arvioivat leikin monipuolisuutta ja leikin ohjaamisen toteutumista yhteisellä lomakkeella syksyn aikana
- Arvioinnin perusteella tiimit tekevät leikin tukemista ja ohjaamista koskevan kehittämissuunnitelman, joka kirjataan tiimin toimintasuunnitelmaan. Suunnitelman toteutumista arvioidaan tiimitasolla säännöllisesti
- Hyviä leikin ohjaamiseen, tukemiseen, havainnoimiseen ja monipuolistamiseen liittyviä käytäntöjä jaetaan kevätkauden ensimmäisessä pedatiimissä
- Yksikön johtaja kiertää talven aikana jokaisessa tiimissä havainnoimassa mm. leikkiin liittyviä asioita ja havainnot keskustellaan auki tiimin palaverissa

2. Toimintaperiaatteet

Vasun arvot arjessa

Lapsuuden itseisarvo

- Vaalitaan lapsuutta yhtenä tärkeänä ja erityisenä elämänvaiheenaan
- Annetaan jokaiselle lapselle kasvurauha ja mahdollisuus kehittyä omaan tahtiinsa
- Positiivisella vuorovaikutuksella varmistetaan, että jokainen lapsi saa kokea olevansa ainutkertainen ja arvokas
- Vahvistetaan lapsen aktiivista roolia oman arkensa toimijana kuulemalla lasta ja vastaamalla hänen aloitteisiinsa

Ihmisenä kasvaminen

- Iloitaan yhteisöstä ja kannustetaan kaveria
- Lasten kanssa harjoitellaan oikean ja väärän ymmärtämistä
- Kiusaamista ei sallita missään muodossa ja riidat selvitetään sovittelun keinoin
- Opetellaan pyytämään ja antamaan anteeksi
- Tutustutaan moninaisuuteen uteliaasti ja kunnioittavasti

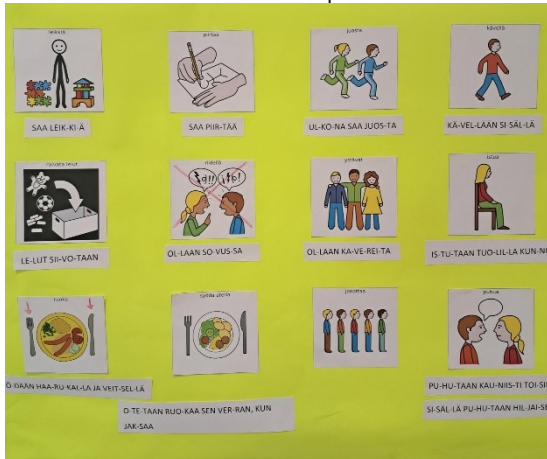
Lapsen oikeudet

- Lasten mielipiteitä kuullaan ja heidän ajatustensa äärelle pysähdytään. Pienryhmäpedagogiikka edistää tämän toteutumista
- Huomioidaan lasten onnistumisia ja kiitetään yrittämisestä. Harjoitellaan myös epäonnistumisen taitoa
- Yksikössä on osaavaa ja koulutettua henkilökuntaa. Näin pystytään jo ennalta huomaamaan tuentarpeita ja puuttumaan niihin varhaisessa vaiheessa
- Joka päivä leikitään
- Arjen tilanteet ovat oppimistilanteita
- Teemme yhteistyötahojen kanssa tiivistä yhteistyötä lapsen hyväksi
- Lapsille annetaan tilaa ilmasta tunteitaan avoimesti ja turvallinen aikuinen on tukena sanoittamassa ja auttamassa tunteiden käsittelyssä

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus

- Lapsi ja perhe huomioidaan yksilöllisesti aamuisin.
- Kasvattaja antaa aikaansa jokaiselle lapselle tämän tarpeiden mukaan. Tämä edistää lapsen hyvinvointia ja oppimista
- Leikissä annetaan valinnanmahdollisuus jokaiselle. Aikuiset reflektivat omaa toimintaansa ja toteuttavat vuorovaikutuksessaan ja toiminnassaan sukupuolisensitiivistä kieltä ja ohjausta
- Jokaiselle lapselle taataan osallistumisen mahdollisuus kaikkeen toimintaan yhdenvertaisesti tarvittavia tukitoimia käyttämällä.
- Moninaisuus nähdään rikkautena ja lasten kanssa harjoitellaan siihen suhtautumista uteliaasti ja kunnioittavasti
- Luodaan yhdenvertaista toimintakulttuuria ja sovitaan pelisäännöt moninaisuuden hyväksymiseen sekä avoimeen ja kunnioittavaan kohtaamiseen.
- Pelisäännöt koskevat kaikkia päiväkodissa toimivia.

Perheiden monimuotoisuus

- Tutustutaan ryhmässä olevien lasten erilaisiin perhemuotoihin taiteen ja leikin keinoin.
- Tehdään näkyväksi ryhmässä olevien perheiden moninaisuutta tutustumalla erilaisiin kieliin, joita ryhmässä puhutaan sekä lasten perheistä löytyviin kulttuurillisiin taustoihin.
- Tutustumme ryhmässä olevien lasten perheiden erilaisiin katsomuksiin tarkastelemalla mm. uskontojen tunnusmerkkejä sekä juhlien viettoa ja keskustellaan niistä ryhmässä.

Terveellinen ja kestävä elämäntapa

- Tutustutaan ruokiin kaikkia aisteja käyttäen
- Harjoitellaan päivittäin omasta hygieniasta huolehtimista

- Kannustetaan aktiiviseen arkeen ja mahdollistetaan liikkuminen päivittäin sekä sisällä että ulkona
- Harjoitellaan säänmukaista pukeutumista
- Tiedostetaan levon merkitys lapsen kokonaisvaltaisessa hyvinvoinnissa ja tarjotaan siihen mahdollisuus
- Aikuisen aito läsnäolo nähdään tärkeänä, ihastellaan yhdessä ja pysähdytään hetkessä.
- Vaalitaan kohteliasta puhetta ja hyviä käytöstapoja. Aikuinen näyttää omalla toiminnallaan esimerkkiä
- Tutustutaan kierrättämiseen ja kestäviin kulutustottumuksiin.
- Otetaan huomioon koko yhteisö ja vahvistetaan me-henkeä.
- Lapsia kannustetaan vaikuttamaan oppimisympäristönsä esteettisyyteen

Lasten ja huoltajien osallisuuden rakenteet (suunnittelu, toteutus, arviointi)

Huoltajat

- Päivittäiset kohtaamiset henkilöstön kanssa ovat matalan kynnyksen vaikuttamishetkiä, joissa huoltajat voivat esittää toiveitaan ja ideoitaan koskien lastaan ja lapsensa ryhmän toimintaa.
- Rohkaisemme huoltajia tekemään aloitteita rohkeasti.
- Vanhempainillassa tiimit tiedustelevat huoltajilta mitä laaja-alaisen osaamisen osa-alueita he pitävät tärkeimpänä. Valittua osa-alueita painotetaan ryhmän pedagogiikassa muita enemmän.
- Yksikön johtaja lähettää syksyllä huoltajille Forms-kyselyn, jossa tiedustellaan huoltajilta, millaisin keinoin ja kohtaamisin he haluaisivat olla osallisina varhaiskasvatuksen arjessa. Lisäämme vastauksista nousseita osallisuuden muotoja arkeemme tälle toimintakaudelle
- Talon palaverissa ja pedatiimeissa osallisuuden toteutumista arvioidaan ja kehitetään.
- Tiimit suunnittelevat oman ryhmänsä käytäntöjä tarkemmin tiimien iltapalaverissa ja tiimien viikkopalaverissa
- Varhaiskasvatussuunnitelmakeskustelussa ja vasun toteutumisen arviointikeskustelussa huoltajat ovat osallisina oman lapsensa varhaiskasvatussuunnitelman laatimisessa.
- Vuosittain huoltajat saavat vastattavakseen asiakastyytyväisyyskyselyn, jossa voivat arvioida lapsensa saaman varhaiskasvatuksen laatua.
- Asiakastyytyväisyyskyselystä nostetaan tavoitteet seuraavalle toimintakaudelle.
- Ruutanan päiväkodissa toimii aktiivinen vanhempainyhdistys, joka suunnittelee ja toteuttaa pari kertaa toimintakaudessa ohjelmaa ja tapahtumia lapsille.

Lapset

- Osallisuus on tunne kuulumisesta yhteisöön. Lapsiryhmässä laaditaan lasten kanssa yhdessä ryhmän säännöt ja toimintatavat psyykkisesti ja fyysisesti turvalliselle varhaiskasvatuspäivälle.
- Jokainen lapsi huomioidaan yksilönä omine piirteineen ja jokainen saa ilmaista itseään niillä keinoilla, joita hänellä on. Tarvittaessa kommunikoinnin tukena käytetään viittomia, kuvia ja apuvälineitä.
- Lasten mielenkiinnon kohteisiin, ideoihin sekä aloitteisiin tartutaan ja otetaan osaksi toiminnan suunnittelua.
- Lasten havainnointi ja heidän kanssaan keskusteleminen auttavat meitä yhdistämään lasten mielenkiinnon kohteet vasun sisältöihin.
- Lapsia kuullaan oman varhaiskasvatussuunnitelmansa laatimisessa ikä ja kehitystason tuomat edellytykset huomioiden.
- Suunnittelemme lasten kanssa toimintaa yhdessä ja arvioimme mitä olemme oppineet.
- Lasten osallisuuden toteuttamisen tapoja suunnitellaan ja arvioidaan ryhmien omista tiimipalaverissa ja työilloissa.

Arjen pedagogiikka

- Varhaiskasvatuskauden alussa kiinnitämme erityistä huomiota ryhmäytymiseen, toisiimme tutustumiseen sekä lämpimän ja turvallisen ilmapiirin syntymiseen.
- Arjessa ovat mukana rajat ja säännöt, mutta myös huumori ja hassuttelu.
- Arjessa tärkeää on yrittämisestä kehuminen, kannustaminen sekä lapsen oppimisen ja kehityksen huomaaminen ja siitä iloitseminen yhdessä lapsen kanssa.
- Arjessaan lapset ovat aktiivisia toimijoita ja heitä kannustetaan yrittämiseen ja omatoimisuuteen.
- Leikeissä harjoitellaan toisen huomioonottamista, vuorovaikutustaitoja ja tunteiden säätelyä.
- Siirtymätilanteissa arjen pedagogiikkaa näkyy esim. oman vuoron odottamisen ja toisten huomioimisen harjoitteluna.
- Opettelemme päivittäin hyviä käytöstapoja ja ohjaamme ystävälliseen puhetapaan. Aikuisen mallintaa omalla käytöksellään hyvän tavan mukaista käytöstä.
- Arkisten perustoimintohekien lomassa tutustutaan väreihin, lukumääriin ja lauletaan sekä harjoitellaan motorisia taitoja sisällä ja ulkona. Jokainen arjen hetki kohtaamisineen ja ihmettelyineen on tärkeä oppimisen hetki!!
- Siisteys- ja ruokakasvatus ovat osa päivittäistä toimintaamme. Harjoittelemmekin samalla kohtuullisten valintojen tekemistä.
- Houkuttelemme ja sensitiivisesti kannustamme lapsia tutustumaan uusiin ruoka-aineisiin kaikkia aisteja käyttäen.
- Arjessa opetamme pitämään huolta myös yhteisen toimintaympäristömme siisteydestä.
- Tuemme lapsen itseohjautuvuutta omasta hygieniasta huolehdittaessa.

Pienryhmätoiminta

- Pienryhmät muodostetaan lasten ikä, tuentarpeet ja kaverisuhteet huomioiden.
- Pienryhmät ovat pysyviä, mutta pienryhmässä toimiva aikuinen vaihtuu sovitun ajan välein.
- Pienryhmätoimintaa toteutetaan 3 päivänä viikossa ti-to.
- Jokaisen pienryhmän toiminta suunnitellaan etukäteen lasten aloitteet ja mielenkiinnonkohteet huomioiden.

Kestävä tulevaisuus

- Käymme retkillä lähiympäristössä, ja samalla tulemme vahvistaneeksi lasten luontosuhdetta.
- Tutkimme luontoa ja opastamme luonnonsuojeluun.
- Ruokailutilanteissa harjoittelemmekin lasten kanssa lajittelua ja kohtuullisten valintojen tekemistä.
- Hyödynnämme kierrätys- ja luonnonmateriaaleja askartelussa.
- Leluja kierrätetään säännöllisin väliajoin kotipesän sisällä ryhmästä toiseen.
- Syksyn aikana kotipesiin hankitaan lajittelulaatikot, joiden sisällöt viedään lasten kanssa asianmukaisiin keräyspisteisiin.
- Yhteisesti laaditut pelisäännöt lisäävät henkistä hyvinvointia ja psyykkistä kestävää tulevaisuutta

Yksikön omat painopisteet ja ominaispiirteet

Olemme kuuden ryhmän varhaiskasvatusyksikkö. Talo on pohjaratkaisultaan sellainen, että aina kaksi ryhmää toimii samalla käytävällä ja heillä on käytössä yhteinen eteinen, aula ja lasten wc tila. Puhummekin yhteisestä kotipesästä, jossa toimii kaksi ryhmää. Kotipesäajattelu mahdollistaa kahden varhaiskasvatusryhmän yhteistyön erityisesti aamu- ja iltapäivisin. Alakerrassa on kotipesä Koivikko ja siellä toimii talomme pienimmät lapset Tuohiset ja Hiirenkorvat. Toisessa kerroksessa on

kaksi siipeä, joissa on kotipesät Kuusikko ja Männikkö. Kuusikossa toimii Havuset ja Käpysset / Männikössä Kaarnaset sekä Pihkaset.

Uuden Ruutanan päiväkodin henkilöstö on kaksi vuotta sitten yhdistetty kahdesta erillisestä varhaiskasvatussyksiköstä ja uuden Ruutanan päiväkodin yhteinen toimintakulttuuri on vasta muodostumassa. Lisäksi varhaiskasvatussyksikön pitkäaikainen johtaja siirtyi muihin tehtäviin ja uusi johtaja aloitti 1.8. 2022 Tämäkin lisää uudenlaisen toimintakulttuurin muodostamisen tarvetta. Henkilöstö halusi nostaa tämän kauden tavoitteeksi yhteisöllisyyden vahvistamisen sekä kohtaamisten ja avoimuuden lisäämisen.

Toiminnan vuosikello ja vasua täydentävät suunnitelmat

Toiminnan vuosikello

- Tiimien pedagogisen toiminnan suunnittelun apuna on Kangasalan varhaiskasvatuksen toiminnan vuosikello.
- Vuosikello on lisätty Ruutanan varhaiskasvatuksen omaan Teams-kansioon, josta henkilöstön on helppo löytää se.

Kulttuurikasvatussuunnitelma.

- Kulttuuria on tarjolla yksikössämme lapsille laulujen, kirjojen, runojen ja lorujen muodossa päivittäin.
- Kerran kuukaudessa järjestetään "estradi on vapaa" tapahtumia, jolloin jokainen ryhmä vuorollaan järjestää jonkin esityksen tai yhteisen tapahtuman. Lapset pääsevät osallisiksi tapahtuman suunnittelusta ja toteuttamisesta ja he harjoittelevat myös yleisönä olemista.
- Lapset saavat lisäksi halutessaan toteuttaa omia esityksiään esimerkiksi käsinukeilla tai roolivaatteilla. Olemme avoimia lasten ehdotuksille ja tartumme heidän aloitteisiinsa ja ideoihinsa esitysten teosta ja suunnittelemisesta.
- Leikin merkitys kulttuurin, vuorovaikutuksen ja ilmaisun harjoittelemisessa tiedostetaan ja sille annetaan aikaa ja tilaa
- Vietämme vuodenvuorokierroon ja suomalaiseen kulttuuriperinteeseen kuuluvia juhlia päiväkodissamme.
- Annamme tilaa lasten pohdiskeluille ja keskustelemme niistä yhdessä lasten kanssa. Lapsen ja perheen kulttuuri näkyy varhaiskasvatuksen arjessa monin tavoin, esimerkiksi juhlissa, lauluissa ja kirjoissa, joita valitsemme luettaviksi.
- Myös uskonnottomuutta tarkastelemme muiden kulttuurillisten katsomusten rinnalla.
- Kangasalan kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelma on määritelty jokaiselle ikäryhmälle oman kulttuurisen kokemuksen tälle toimintakaudelle. Alle kolmevuotiaat pääsevät osalliseksi muskarista, neljä vuotta täyttävälle on tarjolla nukketheaterikokemus ja viisi vuotta täyttävälle on esittävän taiteen esitys Kangasala-talolla, jonne matkustamme bussilla yksiköstämme.

Kansainvälisyys ja globaalikasvatussuunnitelma

- Kulttuurista osaamista harjoittelemme tutustumalla yhdessä niihin katsomuksiin ja kulttuureihin, joita ryhmässä kulloinkin on. Kotien erilaiset kulttuuritaustat lisäävät varhaiskasvatuksen kulttuurista monimuotoisuutta, johon tutustutaan arkisesti ja kunnioittavasti.
- Globaalikasvatuksen tavoitteena on, että lapset oppivat suhtautumaan avoimen uteliaasti ja kunnioittavasti kulttuuriseen monimuotoisuuteen, kun he kokevat kansainvälisyyden olevan osa heidän elinpiiriään. Lasten monimuotoisiin kansainvälisiin taustoihin tutustaan lasten kiinnostuksen johdantelemina tai ryhmän tarpeista käsin.
- Kasvattajien kunnioittava ja kiinnostunut suhtautuminen moninaisuuteen välittyy myös lapsille.

- Teemme yhteistyötä huoltajien kanssa siten, että perheiden uskonnolliset ja kulttuuriset taustat ja juhlat tulevat huomioituiksi heidän toivomallaan tavalla.

3. Kehittäminen ja arviointikäytännöt

Yksikköpalaverit, pedatiimit ja kasvattajakahvilat

- Talon palaveripäivä on tiistai.
- Joka toinen tiistai yksikköpalaverissa käsitellään talon yhteisiä asioita (tarvittaessa) ja joka toinen tiistai koko varhaiskasvatusta koskevia yleisiä asioita.
- Pedatiimejä on n. kerran kuukaudessa ja aiheina syyskaudella ovat arvot, inkluusio ja toimintakauden arviointi sekä Valssi-yhteenvedo. Kevät kauden pedatiimien aiheet tarkentuvat myöhemmin
- Kasvattajakahviloita on syksyn aikana kolme saman sisältöistä. Aiheena on tasa-arvo ja yhdenvertaisuus. Kevätkauden kasvattajakahviloiden sisällöt tarkentuvat myöhemmin
- Viskariopettajien yhteissuunnittelun palaverirakennetta kehittelemme syksyn aikana.

Tiimipalaverit

- Tiimeillä on omat palaveripäivänsä kerran viikossa. Näinä päivinä lepohetkellä on valvomassa toisen ryhmän henkilökuntaa.

SAK-aika

- Varhaiskasvatuksen opettajilla on viikoittain varattu aikaa toiminnan suunnittelulle, arvioimiselle ja kehittämiselle.
- Opettajat eivät tee Ruutanan päiväkodissa äärivuoroja ja tämä mahdollistaa paremmin SAK-ajan toteutumisen.
- SAK-aika toteutuu pääsääntöisesti työvuoron aluksi tai loppuksi
- Otamme käyttöön SAK-ajan seurantataulukon, joka toimii opettajien oman työn johtamisen välineenä SAK-ajan toteutumisessa ja suunnittelussa

Kyselyt ja arvioinnit

- Henkilöstön työhyvinvointikysely on syksyisin ja keväisin. Kyselyiden tulokset käydään läpi arviointi-illoissa.
- Huoltajille lähetetään asiakastyytyväisyyskysely, jossa he voivat arvioida lapsensa saamaa varhaiskasvatusta. Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset käydään keväällä läpi talon palaverissa ja tuloksista nostetaan kehittämiskohde seuraavalle kaudelle. Kyselyyn palataan seuraavan toimintakauden alussa suunnittelupäivänä sekä syksyn vanhempainillassa.
- Tällä toimintakaudella toteutettava Valssin kysely ohjaa varhaiskasvatuksen laadun arviointiin tuen näkökulmasta. Onnistumiset ja kehittämiset käydään läpi pedatiimissä.

Osaamisen kehittäminen, hyvien käytäntöjen jakaminen, osaamisen hyödyntäminen

- Kehitämme osaamistamme koulutuksellisissa kasvattajakahviloissa sekä osallistumalla kaupungin ja muiden järjestäjien tarjoamiin koulutuksiin.
- Henkilöstön käyttöön on alkusyksystä jaettu OSAKE:n koulutuskalenteri, josta työntekijät voivat valita itselleen mieluisia koulutuksia.
- Kangasalan varhaiskasvatuksen osaamisen kehittämisen työryhmä (OSKE) on laatinut sähköisen koulutuskalenterin kaikkien työntekijöiden käyttöön. Kalenteriin tutustutaan syksyn aikana ja sieltä työntekijät voivat valita omiin tarpeisiinsa sopivia koulutuksia.
- Työntekijän koulutustarpeista ja koulutuksiin hakeutumisesta keskustellaan kehityskeskustelujen yhteydessä.

- Yhteisissä keskusteluissa jaamme tietoa ja kokemuksia keskenämme, ja opimme toinen toisiltamme. Käymme näitä keskustelua omissa tiimipalaverissa, yksikön talopalaverissa, pedailloissa, kasvattajakahviloissa ja pedatiimeissä.
- Perustamme "hyviä ideoita" Whats app-ryhmän, jonne jaetaan linkkivinkkejä ja hyviä pedagogisia ideoita.

4. Oppimisympäristö

Fyysinen oppimisympäristö sisällä

- Ruutanan päiväkotijoukko sijaitsee Ruutanan monitoimitalolla yhdessä seurakunnan ja nuorisotilojen kanssa.
- Monitoimitalon tilat ovat myös muiden kaupunkilaisten vuokrattavissa. Tämä omaleimaisuus tuo rikkautta päivittäiseen varhaiskasvatustyöhön. Esim. käytössämme on monitoimitalon liikuntasali sovittuina päivinä, mutta sitä käyttää myös ulkopuoliset tahot sekä päivä- että ilta-aikaan.
- Ruutanan päiväkodin ryhmien tiloissa mahdollistuu monenlainen leikki ja liikkuminen. Lapsen fyysisen aktiivisuuden lisääminen on otettu huomioon Monitoimitalon rakennusvaiheessa. Taloon on hankittu erilaisia liikkumiseen innoittavia kiinteitä ratkaisuja, kuten kiipeilyseinä yläkäytävällä ja puolapuut ryhmissä. Lapsilla on mahdollisuus käyttää näitä välineitä päivittäin.
- Jokaisella ryhmällä on käytössään kaksi isompaa ryhmätilaa sekä pienryhmätila ja aula. Aula mahdollistaa liikunnallisempia leikkejä ja ryhmätiloissa mahdollistuu luontevasti pöytäpuuhetket, rakentelut ja muu paikallaan pysyvämpi leikki.
- 2-5-vuotiaat lapset sekä henkilöstö ruokailevat päiväkodin ruokasalissa, ja tämä mahdollistaa pöytäpuuhetkien ja muiden leikkien jättämisen ryhmätilan pöydille ja lattialle ruokailun ajaksi.
- Oppimisympäristön kalusteet ovat kevytrakenteisia ja liikuteltavissa arjen eri tilanteita ja tarpeita varten. Näin pystytään muodostamaan rauhallisempia, eriytettyjä tiloja erilaisia oppimishetkiä ja leikkejä varten.
- Lelut ja välineet ovat uusia ja viimeisimpien oppimista ja liikkumista tukevien standardien mukaisia. Lasten on mahdollista yhdistellä leikkeihinsä välineitä useammasta eri leikistä.

Fyysinen oppimisympäristö ulkona

- Ruutanan päiväkotijoukko sijaitsee rauhallisella pientaloalueella, ja päiväkotia ympäröi laajat metsäalueet. Tämä mahdollistaa viikoittain tehtävät retket lähimetsiin samalla vahvistaen lasten luontosuhdetta.
- Suurella ulkoilupihalla on uudet ulkoleikkivälineet ja aidalla rajattu alle kolmevuotiaiden alue.

- Päivittäin ulkoilemme kahdesti. Ulkoilupihalla lasten omaehtoista liikuntaa tulee kuin huomaamatta runsaasti, sillä siellä on paljon kiipeilyyn ja tasapainoiluun innostavaa välineistöä.
- Ulkoilupiha on otettu käyttöön syksyllä 2021 ja vasta pihan käyttö on osoittanut ulkoilupihan mahdollisuudet ja puutteet. Tulevaisuudessa pihalle hankitaan aurinkosuojia, sillä piha on kesäisin hyvin paahteinen.

Psyykinen oppimisympäristö

- Pidämme tärkeänä, että päiväkodissamme on avoin ja rohkaiseva ilmapiiri, jossa jokainen voi tuntea itsensä arvokkaaksi.
- Huumori on arkinen voimavara. Aikuiset vahvistavat omalla toiminnallaan yksikössämme kulttuurista, että erehdykset ja epäonnistumiset ovat tie oppimiseen. Harjoittelemme yhdessä epäonnistumisen taitoa.
- Annamme tilaa lasten ajatuksille ja olemme kiinnostuneita lasten aloitteista, ideoista. Lasten kiinnostuksen kohteita selvitämme havainnoimalla ja heidän kanssaan keskustelemalla. Nämä ovat tärkeitä lähtökohdat lapsen osallisuuden toteutumiselle.
- Riidat selvitetään aikuisen avulla ja ohjauksella. Käytämme vertaissovittelun mallia. Samalla lapsen empatia- ja tunteiden sanottamisen taidot sekä vuorovaikutustaidot vahvistuvat
- Selvitämme ristiriitatilanteet aina varhaiskasvatuspäivän aikana ja kerromme tapahtuneesta huoltajille.

Digitaalinen oppimisympäristö.

- Lapset saavat ikätaso huomioon ottaen kuvata ryhmien lpadilla
- Älytaulua ja lpadia käytetään luontevasti oppimis- ja leikkivälineinä
- Päiväkodissa on tarjolla digivälineitä, joiden avulla voi harjoitella ohjelmoinnin alkeita
- Käytämme digilaitteita yhtenä pedagogisen dokumentoinnin välineenä
- Pedagogisen dokumentoinnin avulla teemme pedagogista toimintaa näkyväksi niin lapsille kuin huoltajillekin.
- Henkilöstö ottaa kuvia arjen tilanteista, retkistä ja yhteisistä tapahtumista. Näitä katsellaan lasten kanssa lpadilta tai älytaulun isolta näytöltä. Lapsi voi kuvien kautta palata merkityksellisiin hetkiin ja seurata omien taitojensa kehittymistä

5. Pedagoginen tuki

- Varhaiskasvatuksessa on käytössä kolme tuen porrasta: yleinen, tehostettu ja erityinen tuki.
- Jokainen lapsi kuuluu varhaiskasvatuksessa yleisen tuen piiriin. Yleinen tuki todentuu mm. pienryhmätoimintana, arjen strukturointina ja ennakoitavuutena, kuvien käyttämisenä vuorovaikutuksen tukena sekä positiivisena ja kannustavana vuorovaikutuksena.
- Jos yleisen tuen menetelmät eivät ole riittävät, lapsi saa tehostettua tukea. Tehostettu tuki toteutetaan lapsen omassa ryhmässä rakenteellisin, pedagogisin ja hoidollisin menetelmin.
- Päiväkodissamme on lisäksi myös integroitu erityisryhmä ja henkilökohtaisia avustajia niille lapsille, jotka tarvitsevat jatkuvaa ja yksilöllistä erityistä tukea.
- Syksyisin käydään lapsen huoltajien kanssa lasta koskeva varhaiskasvatussuunnitelmakeskustelu. Siinä määritellään lapsen kasvua, kehitystä, ja oppimista tukevalle pedagogiselle toiminnalle tavoitteet ja suunnitellaan toimenpiteet näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
- Tiedot kirjataan Päikky-ohjelman vasulomakkeelle.
- Havainnoimme arjessa lasten toimintaa. Henkilöstö käy jatkuvaa keskustelua lasten tarpeista ja edistymisistä ja tarvittaessa muokkaavat ryhmän toimintaa ja arjen käytäntöjä lasten kehitystä tukevampaan suuntaan.

- Päiväkodissa on käytössä Perheesi parhaaksi-malli, jota käytetään, kun huoli lapsen tai perheen hyvinvoinnista herää.
- Varhaiskasvatuksen perhekoordinaattori, neuvola ja perheneuvola ovat läheisimpiä yhteistyötahojamme.
- Heränneestä huolesta keskustelemme myös alueemme varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa. Hän käy oman aikataulunsa mukaisesti säännöllisesti kaikissa ryhmissä havainnoimassa lapsia ja ryhmässä toteutettavia tuen ratkaisuja. Häntä voi konsultoida ja kysyä apua sekä neuvoa haastavissa tilanteissa.

6. Tiedottaminen

- Tiedotamme huoltajia Päikky-sovelluksen kautta viikkokirjeiden ja yleisten tiedotteiden muodossa. Viikkokirjeissä kerrotaan tulevasta viikko-ohjelmasta, peilataan arjen toimintaa vasun tavoitteisiin sekä kerrataan ja arvioidaan menneen viikon tapahtumia.
- Päikkyä käytetään, myös kuvallisena viestintäkanavana. Sen kautta lähetetään mm. kuvia arjen toiminnasta ja kuvien sekä kuvatekstien avulla avaamme VASU:n sisältöjä ja arjen toimintaa huoltajille.
- Myös huoltajat voivat lähettää kuvia lapsestaan ryhmän kasvattajille, ja näitä kuvia voidaan tarkastella lapsen kanssa yhdessä arkipäivän aikana. Esimerkiksi, jos lapsi on oppinut kotona jonkin uuden taidon tai lapsella on ollut jokin merkittävä kokemus.
- Käytössämme on sähköinen ilmoitusnäyttö kaikissa kotipesissä, joissa on nähtävillä ajankohtaisia tiedotteita.
- Lasten Kangasala Facebook-sivuilla tiedotetaan yleisellä tasolla Kangasalan varhaiskasvatuksesta ja yksiköt voivat lähettää sinne julkaistavaksi kuvia tavallisesta arjesta ja merkittävistä tapahtumista.
- Jokaisella työntekijällä on käytössään henkilökohtainen työ sähköposti. Sitä käytetään pääsääntöisesti organisaation sisällä tapahtuvaan tiedottamiseen ja viestintään
- Yksikön johtaja ja apulaisjohtaja puolestaan käyttävät aktiivisesti sähköpostia viestintäkanavana huoltajille päin.
- Huoltajat viestivät päiväkodille päin Päikyn kautta, tekstiviestitse tai soittamalla.
- Akuuteissa, välittömään reagointiin vaativassa viestinnässä huoltajia on kehoitettu käyttämään puhelinsoittoa ja tekstiviestiä, koska Päikky-sovellus ei ilmoita viestin saapumisesta.
- Yksikön ulkopuolella oleviin yhteistyötahoihin olemme yhteydessä sähköpostitse tai soittamalla.
- Myös tiedottaminen hallintoon päin tapahtuu sähköpostitse tai puhelimitse.

- Ruutanan päiväkodissa on myös käytössä ryhmien välillä WhatsApp, jolla saadaan nopeasti tiedotettua asioista.

7. Yhteistyö

- Yt-kumppanit (sisäiset ja ulkoiset)
  - Yhteistyökäytännöt ja rakenteet
  - Alueellinen yt
  - Vanhempainryhmät / vanhempainyhdistykset
-
- Ruutanan päiväkotitekee yhteistyötä mm. Ruutanan esiopetuksen kanssa syksyisin, kun käymme läpi edellisen kevään siirtymävaihepalautteen esiopetuksen henkilöstön kanssa. Keväisin varhaiskasvatuksen opettajat ja esiopettajat käyvät tiedonsiirtokeskustelua tulevista esioppilaista.
  - Ruutanan koulu, yksityiset perhepäivähoitajat, Kangasala-opisto sekä yksityinen päiväkotipiilke/Kiuru jakavat kanssamme liikuntasalin käyttöä aamupäivisin
  - Teemme päivittäin yhteistyötä ruokahuollon ja siivouksen kanssa. Pidämme kaksi kertaa toimintakaudessa palaveriteita, joissa voimme sovimme arkea tukevista toimintamalleista.
  - Alueen neuvolan kanssa teemme yhteistyötä 1,5- ja 4-vuotistarkastusten yhteydessä "Samalla polulla"- kaavakkeen myötä. Toimitamme ryhmästä kaavakkeen neuvolaan ennen lapsen neuvola-aikaa. Tarvittaessa kutsumme neuvolan henkilökuntaa mukaan erityisen tuen palaveriteihin.
  - Ruutanan päiväkodin vanhempainyhdistys on toiminut jo useamman vuoden ajan. He edistävät omalla toiminnallaan lasten iloisia hetkiä varhaiskasvatuksessa ja toimivat yhtenä huoltajien osallisuuden kanavana. Vanhempainyhdistykselle järjestetään mahdollisuus kokoontua vuosikokouksiin päiväkodin tiloissa ja esitellä toimintaansa vanhempainillassa.
  - Kirjastoauto vierailee pihassamme kerran viikossa, ja sieltä voimme käydä lainaamassa lisää luettavaa ryhmiin.
  - Tarvittaessa teemme yhteistyötä mm. perheneuvolan, varhaiskasvatuksen perhekoordinaattorin tai muiden lapsen arjessa mukana olevien yhteistyötahojen kanssa.